

VÆKST

2024 – uge 16

Svampebekæmpelse i vintersæd i begyndende strækning

Vintersædsmarkerne landet over er nu i st. 31-32 (begyndende strækning), og derfor er det fra nu af vigtigt at holde øje med begyndende svampeangreb. I vinterbyg kan der nemt findes bygrust i nogle marker/sorter, som skal bekæmpes ved først givne mulighed. I både vinterbyg og vinterrug skal der holdes øje med angreb af skoldplet, som trives bedst i fugtigt vejr – vær især opmærksom i pløjefri systemer ved forfrugt byg eller rug. Fra senest st. 32 i hvede (2. knæ er udviklet) skal der endvidere være opmærksomhed på septoria. Der kan nemt findes septoria på de ældste blade i flere marker. Selvom det stærke septoria-middel Balaya har en god "helbredende" virkning ved anvendelse på fanebladet, skal der fortsat være et skarpt fokus på behovet for forebyggelse/bekæmpelse af septoria fra begyndende strækning; især i septoria-motagelige sorter og på lokaliteter med erfaring for større septoria-angreb. Bekæmpelse/forebyggelse af sygdomme i den begyndende strækningsfase kan efter behov/ønske kombineres med vækstregulering og/eller opfølgende bekæmpelse mod tokimbladet ukrudt. Evt. bekæmpelse af græsukrudt i vintersæden skal gerne være foretaget på nuværende tidspunkt, men har det ikke været muligt at færdes i markerne, kan det kombineres med en eventuel svampebekæmpelse.

Anbefaling svampebekæmpelse i vintersædens begyndende strækningsfase

I tabel 1 ses vores anbefalede svampestrategier mod de forskellige sygdomme i den begyndende strækningsfase i de forskellige vintersædsarter. Tallene i parentes i tilknytning til tabel 1 (øverst side 2) angiver skadetærsklen i procent angrebne planter i motagelige sorter. I tabel 2 er angivet sorterens motagelighed overfor forskellige sygdomme i strækningsfasen.

Tabel 1. Anbefalede svampestrategier i begyndende strækning i de forskellige vintersædsarter.

Strategi	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Vinterhvede¹⁾			
T0 St. 29-31	Talius	0,2-0,25 ltr.	T0 foretages ved meldug på mere end 10% angrebne planter i motagelige sorter.
T1 St. 31-32 <i>eller</i>	Proline EC 250 + evt. Comet Pro (+ evt. Talius hvis meget meldug)	0,2-0,25 ltr. + 0,15 ltr. (+ 0,1-0,15 ltr.)	Talius tilsættes hvis meget meldug.
T1 St. 33	Prosaro (+ Talius hvis meget meldug)	0,25-0,3 ltr. (+ 0,15-0,2 ltr.)	Prosaro (reg.nr. 18-667) kan først anvendes i vinterhvede fra st. 33, for at triazolregnskabet i sæsonen kan overholdes.
Vinterbyg²⁾			
T1 St. 31-32	Prosaro	0,25-0,3 ltr.	Prosaro foretrækkes ved skoldplet, bygbladplet, bygrust og meldug. Hvis kun bygrust kan 0,25-0,3 ltr./ha Orius Gold anvendes.
Vinterrug³⁾			
T1 St. 30-32	Prosaro <i>eller</i> Orius Gold	0,25-0,3 ltr. 0,25-0,3 ltr.	I den begyndende strækningsfase skal der holdes øje med både meldug, skoldplet og brunrust. Er der skoldplet foretrækkes Prosaro, mens Orius Gold kan anvendes hvis kun brunrust.

Noter til tabel 1. Tallene i parentes angiver skadetaerskelen i procent angrebne planter i modtagelige sorter.

- 1) Ved begyndende strækning af hovedskuddet i vinterhvede bekæmpes meldug (10%) hhv. gulrust (ved forekomst).
- 2) I vinterbyg bør der fra st. 31-32 bekæmpes meldug (25%), bygrust (10%), bygbladplet (10%) og skoldplet (10%).
- 3) I vinterrug bør der bekæmpes brunrust fra hhv. st. 30-31 (25%) og fra st. 32 (10%), meldug fra st. 31 (25%), og skoldplet (10%) fra st. 32 og samtidig fugtigt vejr.

I tabel 2 er angivet de mest modtagelige sorter overfor sygdomme i den begyndende strækningsfase.

Tabel 2. De mest modtagelige sorter for de forekommende sygdomme i begyndende strækning.

Sygdomme i begyndende strækning	Eksempler på modtagelige sorter
Vinterhvede	
Meldug	Alle sorter kan få meldug – især på lokaliteter med erfaringer for meldug – dog er Champion mest modtagelig og KWS Dawson mindst modtagelig
Gulrust	Alle sorter kan få gulrust – dog ikke Pondus, som er resistent mod de pt. kendte racer
Hvedebladplet (DTR)	Alle sorter kan få hvedebladplet (DTR) – dog er Pacman, Pondus og Informer mindst modtagelige
Septoria (fra st. 32)	Alle sorter kan få septoria – dog er Pacman, Pondus, Informer, RGT Bairstow, RGT Stokes, Herup og KWS Ekstase mindst modtagelige, mens Chevignon og KWS Dawson er mest modtagelige
Brunrust	Alle sorter kan få brunrust
Vinterbyg	
Meldug	Alle sorter kan få meldug – dog er Cleopatra og SU Midnight mindst modtagelige
Skoldplet	Alle sorter kan få skoldplet – dog er SY Dakoota og SY Scoop mindst modtagelige
Bygrust	Alle sorter kan få bygrust – dog er NOS Contador, Orchade, LG Globetrotter og Cleopatra mindst modtagelige, mens Valerie og SY Dakoota er mest modtagelige
Bygbladplet	Manglende data – hold øje i alle sorter
Vinterrug	
Meldug	Manglende data – hold øje i alle sorter
Skoldplet	Alle sorter kan få skoldplet
Brunrust	Alle sorter kan få brunrust

Opfølgende svampebehandlinger senere i sæsonen – vi følger op i et senere VÆKST

I **vinterhvede** skal der uanset hvad foretages en forebyggelse/bekæmpelse af septoria, når fanebladet på hovedskuddene er fuldt udviklede. Her anbefaler vi Balaya med opfølgning på akset af Propulse SE 250 + Orius Gold. Dosis afgøres af sortvalg og smittetryk af svampe senere i sæsonen.

I **vinterbyg** forventes opfølgning ved begyndende skridning (når stakken netop kan ses) med Propulse SE 250 + Pictor Active + Spredeklæbemiddel, som er en meget stærk blanding mod svampe i vinterbyg og som samtidig er stærkeste blanding forebyggende mod ramularia. Alternativt anvendes Propulse SE 250 + Comet Pro, som fortsat også er en stærk blanding i vinterbyggen.

I **vinterrug** følger vi udviklingen af primært brunrust, og en behandling iværksættes ved angreb. Uanset hvad bør en behandling med Prosaro/Propulse SE 250 + evt. Comet Pro iværksættes inden rugens blomstringsperiode.